Մանզումէի Էֆքեար սէնէ-ում 300 նիւսխէ վէրիլիպ, սէ-նէվի գէյմէթի, իսթանպոլ ե-չին կէչէր ագճէ 250, վէ ալ-թը պալաղը 125 ղրշ. վէ թաշ-րալար իչին բօսթա փարասը սախի իչինտէ օլարագ, սէ-նէվի գէյմէթի սաղ ագճէ 250 վէ ալթը պալաղը սախի 125 ղրշ. օլանագ տըր։

Վէ պէչէր նիւսխէսի 40-ար փարաչա սաթըլանագ տըր։

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻԻՆԱՏԻԻ

Իլանաթը պէչէր սաթրը իչին պիրինճի սէֆհասա 3, իքինճի սէֆհասա 2, վէ ի-չինճիսի վէ սայէր սէֆհալարը-սա 1էր ղրշ. ալընանագ տըր։

Սէրթուպ վէ սայիրէ, Պէյ-օղլունա Ջօղրաֆ-եօլսա 467 նիւմէրօլու խանէսէ Լ. Վ. ԸՆԹ ՀԷՐԸԼԷ Թապխա-նէսինէ Կարապետ Յ. Փա-նոսեան իսմինէ կէօնտէրիլէ-ճէք տէր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԼԷ

ՏԷՕՐՏԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ՝ ՀՐԱՂ ՇԱՊԱՆ 7 — 1869 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 25 ՃՈՒՄԱ ԵՐԹԷՍԻ — ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 6 — ՆԻՒՄԷՐՕ 1065

ԻՍԹԱՆՊՕԼ, 25 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԻԼԱՆ

Մանղումէմիզէ միւշթէրի օլմագը-ղա բաղպէթ իսէն զաթլարա իխթար ի-տէրիղ քի, ղազէթամըզ հէր նէ գա-տար 1038 ինճի նիւսխէսինտէ թաթիլ ի՝թմիշ իսէ տէ, քէնտիլէրէ 26 նիւսխէ տախի Աբարատ կէօնտէրիլմիշ օլտուղունա-տան, պու կիւնքի Մանղումէմիզ, 1065 ինճի նիւսխէ տէյի ի՝թիպար օլունանագ տըր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

Մանղումէյէ մախսուս թէլէգրաֆ։

(Ասոսիատիոն Բրէսը։)

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ 3 Նոյեմբեր

Տիւնքի կիւն Մեռելոց կիւնիւ օլ-մասը մինասիպէթի իլէ Բարիսին մէզար-լըգլարընտա պիր չօղ գալապալըղ վար իսի։ Պօսէն նամ մէպուսուն մէզարը իւղէրինէ չիչէք տէմէթլէրի վազ օլունտու, լաքին ասլա պիր կէօսթէրիշ ղու-հուր ի՝թմէսի։

ԻՍՊԱՆԻԱ

Մադրիտ 3 Նոյեմբեր

Խբանիա գապինէթօսու եէնիսէն թէչքիլ օլունտու։ Սինեօր Մարթա, խարիճիյէ նազիրը, Սինեօր Ֆիկուերօա տախի մալիյէ նազիրը նասպ օլուն-մուշլար տըր։

ՄԸՍԸՐ

Իսքէնտերիյէ 3 Նոյեմբեր

Մըսրրտա գօնսօլօսլարը տապա քէս-մէք հուզուզ ու սէլահիյէթլէրի մէսէ-լէսինէն տօլտեր Գահիրէտէ ագտ օ-լունան գօնֆէրանս ալաֆրանկա Նոյեմ-բեր 11է գատար թէէքիր օլունտու։

ՈՒԼԱՀ ՊՈՒՂՏԱՆ

Գոբրէղ 4 Նոյեմբեր։

Բրէնս Շարլընը էմրի իւղրէ, գա-մարալար Նոյեմբեր 27 տէ քիւշատ օ-լունանագ տըր։

Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզարէն, քէօյլէրտէ եահուտիլէրին տիւքքեան այմալարընա հէր նէ գատար պու տէֆթ-ա բուխսաթ վէրիլմիշ իսէ, պունտան սոնրա բուխսաթ վէրիլմէյէճէք տիր։

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ

Լոնդրա 4 Նոյեմբեր

Պու կիւն էօյլէնտէն սոնրա Ինկիլ-թէրա պանգասը տիրէքթօրլարը, քէն-տի հաֆթալըգ մէճլիսլէրինտէ ըսքոնթո ֆիէաթընը եիւզտէ 2 1/2 տան 3է գա-տար եիւքսէլթմէյէ գարար վէրտիլէր։

ԲՐՈՒՍԻԱ

Պէրլին 4 Նոյեմբեր

Պու կիւն, մէպուսան դամարասընտա մալիյէ նազիրը, հիւքիւմէթին քէֆֆէյի պօրճլարընը պիր նէվ էսհա-մա թահվիլ իտիլմէսինի թէքլիֆ իլէտի։

ՏԱԼԻԼԻՅԷ

Գավիէն պիլտիրիլտիկինէ նէզա-րէն, Պանք Օթման իլէ Սոսիէթէ ժէ-նէրալ, իմթիեազը Գարաբանօս էֆէն-տիյէ վէրիլէն վէ Թրամուէյ թապը օ-լունան տէմիր եօլուն ինշասը վէ իշլէթ-տիրիլմէսի իչին թէչքիլ օլունան շիրքէ-թէ տախիլ օլանագլար իմիշ։

— Թէվմթուրէն սէյլէնտիկինէ նէ-գարէն, Խրտվի Մըսրրն, Սատրա-զամ հաղրէթլէրինին սոն մէքթուպունա վէրտիկի ճէվապնամէյի Իսթանպօլա կէ-թիրմէք իւզրէ Մըսրը վաբօրլարընտան պիրիսի կէչէն չարշէնպիհ կիւնիւ իսկէն-տիրիյէտէն եօլա չըգմըշ տըր։

Գուրիէ տ'Օրեան, մէզքիւր թէվ-թուրու զիքր ի՝թտիքտէն սոնրա, սու-րէթի զահիրէյի նէզարէն, եազընտա Պապը-ալի իլէ Մըսրը պէյնինտէ միւ-նասէպաթը տօսթանէ եէնիտէն իպդա զըլընանագ տըր, տէմիշ տիր։

—Սէրասքէր Հիւսէյին Ա.ընի բա-ղա հաղրէթլէրի թարաֆը ալիսինտէն, օրտուլի Շահանէլէրճէ՝ էհէմմիյէթտէն պուլունան իսլահաթը էսասիյէյի շամիլ օլտուղու հալտէ, Զաթը հապրէթի փա-տիշահիյէ թագտիմ զըլընմըշ, վէ տիղ-թա շաեան պուլունմուշ օլան պիր զը-թա բաբօրթօնուն թէրճէմէսինի, Լա Թիւրքիտէն ալարագ, Ա.բարատն 23 վէ 24, վէ 25ինճի նիւսխէլէրինտէ տէրճ ու պէէան իյլէմիշ իսէք։

Մէզքիւր բաբօրթօնուն պալէասընտա, Սէրասքէր Բաղա հաղրէթլէրի Բաբաֆքընտան, տէնիլճէք եէրտէ, թէրճէմէսինտէ սէվիլէք վուգու պուլարագ, Հարպէտ նազրը հաղրէթլէրի Բաբաֆքընտան տէնիլմիշ տիր. իմ-տի, օլ պապտէ մաղուր տիլէրիզ։

Աբարա։

—Էմին ճամիսինտէ Էկինճի Սալիհ քէնտի քէնտուլի կէօպէկի ալթընտան պըչագ իլէ վուրմուշ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան մուայէնէ օլունտուղ-տա, սէրիսօշլուղունտան նէչէթ ի՝թմիշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր։

—Հիւնքեար իսկէլէսինտէ ինչա օ-լունան քէօշք երդաբրըլմաեբպ, ֆագաթ գըշընն ե աղմուրտան վէ գարտան մուհա-ֆազա օլուն իչին, իւղէրինէ ինճէ թահ-թատան քէրէվէթ չէքիլճէք տիր։

ՀԷՐՍԷՔ ՎԷ ԱՐՆԱՎՈՒՏԼՈՒԳ

Ա.խզ ի՝թտիյիմիզ խապէրլէրէ կէօրէ, Օսմանը հիւքիւմէթի, կէրէք Հէրսէք-տէ, վէ կէրէք Ա.րնավուտլուգտա, խայ-լիճէ քէսան ախզ ու կիրիֆթ իյլէմիշ տիր։

Գաթթարօ հուտուտունա իլհադ օ-լան մէզքիւր իքի էեալէթլէրի, նարը իսթիլալ իլէ թուլթուշտուրմագ իսթէ-յէն, պիր թագրմ ֆէսատ պաշլարը, էլէ կէչիրիլմիշլէր տիր։

Մէզքիւր ֆէսատ պաշլարը, հոկ-տեմբերին 24 ինտէ, Եանեա գալէ-ասընա նազ իտիլմիշ օլուպ, չիմտիքի հալտէ, օրատա ալըգօնանագլար իմիշ։

Պունլարըն էլէ կէչմէսի իլէ, խարիճ-տէն կէթիրիլմիշ օլան խայլիճէ սիլահ վէ մուհիմմաթը հարպիեէնին, հաղըր-տա պուլունտուղու տախի զահիրէ չըգ-մըշ վէ զապթ օլունմուշ տուր. վէ պու-նունլա, պիր ումումի Ալավ ճինսի իս-եանը թէրթիպաթընըն մէվճուտ պու-լունտուղունա, ասլա պիր շիւբհէ գալ-մամըշ տըր, քի, թասավվուրտա պու-լունան մէզքիւր իսեան միւճիտլէրի գավ-լինճէ, Նիհէթի մագսէտլէրի, պիրէր պիրէր վէ այրը այրը օլարագ, Պոսնա, Հէրսէք, Ա.րնավուտլուգ, Սըրպ վէ Գա-բատաղը տախի։ Գաթթարօտա վագը օ-լան իսեան հուտուտունուն տախի ինէ սօգմագլըղտան իպարէթ պուլունմագ-տա իմիշ։

Խթանպօլտան վարիտ օլան խապէր-լէրէ նէզարէն իշլէր իսի պիր հալ քէսպ ի՝թմէքտէ տիրլէր, ֆագաթ էկէր ֆէնա հալլէրտէ տախի գարար գրմըշ օլաա-լար։ Հէնուզ հուսուլէ կէլմիշ օլան ի՝թ-թիֆագ միւճիպինճէ, Ա.վսթրիա վէ Թիւրքիա հիւքիւմէթլէրի, պիրլիքտէ հարէքէթ իտէճէքլէր իմիշ քի, մէզքիւր ի՝թթիֆագ միւճիպինճէ, տէրհալ, Ա.վըսթրիա տէվլէթի, Մաճարիսթան սի-նօր պաշըընտա, վէ Օսմանլը տէվլէ-թի տախի, քէնտի սինօր պաշըընտա, պիրէր գուվվէթլի ասաքիր ֆըրգասը թախսիս իտէճէքլէր տիր։

Մէզքիւր ասքէրի գուվվէթլէր, հինի իդթիզատէ, գուվվէթլի վէ գաթթի սու-րէթտէ հարէքէթ իտէրէք, ումումի պիր ի՝խթիլալը զուհուրինի մէն իտէճէքլէր տիր քի, էօյլէ պիր ի՝խթիլալ, եաբը-տըղը հալտէ, Շարդ մէսէլէսինի թէք-բարէն մէյտանա կէթիրէպիլճէճէյինտէն, Էվրօպանըն սուլհ ու սալահը, մուխա-թարաեա կիրմիշ օլապիլիր։ (Բ-ՐԷ)

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ԱՀՎԱԼԸ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ

Սեպտեմբեր 25 դէն, հոկտեմբեր 25

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱտա, Ֆէնիրն մահպուս-լարը դուրթարմագ իւզրէ վուգու պու-լան, պաղը զարարսըզ կէօսթէրիշլէր, հիչ պիր նէթիճէյէ մուվաֆֆագ օլամա-տըլար. Մ. Կլէտսթընը, խսթիրահաթը ումումիեէնին մուհաֆազասընա թայրին դըլընմըշ օլան պիր մէմուր օլտուղու հալտէ, խսթիրահաթը ումումիեէնէ գար-շը պէօյիւք թէհլիքէլէրի մուճիզ օլան Ֆէնիրնլարը, սալը վէրիմէյէճէյինի ա-լէնէն պէէան իմիտ։

Մ. Կլէտսթընը եէրինէ, սէրպէ-սիյէթ թարաֆկիրի օլարագ, հիւքիւ-մէթին պաշ մէմուրլուղու խրտմէթինտէ պուլունան սայիր հէր քիմ տախի օլմուշ օլսա, պունտան պաշգա տիւրլիւ հա-բէքէթ իտէմէղ իտի. հաթթա, բէք ի՝հթիմալտէն կէօրիւնտիյիւ վէճճ իւզ-րէ, քէնտի եէրինտէ պիր պաշգասը օլ-մուշ օլսա, Ֆէնիրնլար հաղգընտա, բէք չէտիտ պիր մուամէլէ տախի դուլ-լանըր իտի. ֆագաթ Մ. Կլէտսթընը, էօյլէ բաստ կէլա, անճագ պիր չիւբհէ-յէ մէպնի, եախսա խաֆիֆ պիր գա-պահաթլա մահպուս օլունան Ֆէնիրն-լարը, ղաթէն սալը վէրմիշ տիր, վէ չիմտի մահպուստա պուլունանլար իսէ, տէյիլ եալընըզ Ֆէնիրն օլմուշ օլտու-լարը իչին, իլլա Ֆէնիրնլըգ իսմինէ օլարագ պիւյիւք ճիւնհալարտա վէ, ճինայէթլէրտէ պուլունմուշ օլուգլարը իչին տիր քի, հաղգլարընտա, ատի ճի-նայէթ սահիպլէրի կիպի մուամէլէ օլուն-մագտա տըր։

ՖՐԱՆՍԱ, եէնի, վէ ուֆագ պիր կէչիտ տահա կէչիրտի. եանի հոկտեմբեր 26 կէչիտի։

Հէր նէ գատար էսասճա պիր չէյ եօգ իսի իսէ տէ, նիզամնամէ ճիւճի-պինճէ, գամարալար, էվվէլքի դարան-տըզլարընտան թամ 6 այ սոնրա, եա-նի հոկտ. 26տա աչըլանագ թքճ, իմ-բէրաթօրուն, նոյեմ. 29 տա աչըլմա-սընը էմր ի՝թմիշ օլմասը, հիւքիւմէթ ղըտտ օլան թարաֆրն էէտինտէ պիր սիլահ օլմուշ օլտու. վէ պիր գաչ մէ-պուսլար, պաշղալարը կիրմիզիպէր տա-խի, քէնտիլէրի հոկտ. 26 տա մէճլիսէ կիտիպ հաղրը պուլունանագլարընը, վէ նիզամը, ճէպրէն, եէրինէ կէօթիւրէ-ճէքլէրինի պէէան ի՝թտիլէր։

Մէրղուման մէպուսլարընն մէզքիւր դարարը, աչըգտան աչըղա, հիւքիւ-մէթէ գարշը պիր իւլթիմաթում սաեը-լապիլիր իտի. վէ էկէր փարիս եվվէլքի փարիս օլմուշ օլսա, չիւբհէսիզ օլ կիւ-նիւ պիւյիւք պիր աղթիսթլիք վուգու պուլապիլիր իտի քի, նէթիճէսի քէշֆ օլունամագտը։

Ֆագաթ էհալիսինէ թավը ու հա-րէքէթի, վէ ղազէթալարտան էքսէրի-նին դուլլանտըղը լիսան, աչիքտար սուրէթտէ պէէան ի՝թմէքտէ իտի քի, արթըգ, չըգտըղընա, գանլը ի՝խթի-լալլար իլէ, զօրաքի էֆքեար եիւքիւթ-մէքլիյէ գալգըմանընն վագթի էկիմիշ իտի. վէ էօյլէ պիր գարըշըգլըգ զուհու-բա կէլէպիլսէ պիլէ. հիւքիւմէթէ պիր զարարը տօղանմատըզտան պաշգա, հաթթա օնուն հագդընտա խայրըլը տախի օլապիլճէճէք իտի. չիւնքի հիւ-քիւմէթ հէր պիր ի՝հթիեաթը էլտէ ի՝թ-միշ պուլունտուղունտան, ի՝խթիլալտան դօրգաճագ հիչ պիր չէյի գալմամըշ ի-տի. օլաճագ զարար ու զիեան, ան-ճագ էհալիյէ տօգանաճագ ըտը, վէ օլ վագրթի, պիւթիւն քեար քիսպ վէ ի՝չ սահիպէ ատտմիլը, վուգու պուլտաճագ օլան խասարաթտան նէֆրէթ կէթիրէ-ըք, պիր տահա էօյլէ պիր ույզունս-սուզլուգ վուգու պուլմամասը իչին, տահա զիեատէ սըգը սըգբեա, հիւ-քիւմէթէ սարբլաճագ իտիլէր, վէ պու-նունլա, հիւքիւմէթէ զըտտ օլան թա-բրաֆ, իչլէտիյի ճիւնհա իչին, պիւս-պիւթիւն հիւքիւմէթին մէրհամէթինէ թէսլիմ օլմուշ օլաճագ իտի։

Օլ կիւնիւ, Փարիս զըշլալարընտա պուլունան քեաֆֆէյի ասաքիր, սիլահ թահթընտա օլարագ, զըշլալարըն հաֆ-լիլէրինտէ հաղըր պուլունմուշլար, վէ սօգազլարտա, անճագ զազթիեէլէր տօղաշմագտա իմիշլէր, քի պիր ույզուն-սուզլուգ թէճրիպէսի վուգուա կէլտիք-տէ, իլգ չաթըշմա, ղազթիեէլէր մա-բիֆէթի իլէ օլուգ, սօնրատան, եաեա, թօսիճու, վէ ալթը ասաքիրի, պուլ-վարարը գուշատաճագլար իմիշ։

Ֆագաթ նասըլ քի մալիում տիր, մէզքիւր պիր գաչ մէպուսլար, էվվէլքի-նէն, նիեէթլէրի իճրասընտան վազ կէչմիշ օլտուգլարընը պէէան ի՝թտիքլէ-րի կիպի, օլ կիւնիւ, օլ խուսուստա հիչ պիր թէճրիպէ իտիլմէմիշ տիր, վէ կիւնտիզտէն սոնրա, իմբէրաթօր հազ-բէթլէրի, սէրասքէրն պաղգօնունա չըգ-տըգտա, պիւթիւն էհալի, մէսէրբէթ ալամէթլէրի իլէ, քէնտիսինի սէլամլա-մըշ տըր։

ԲՐՈՒՍԻԱ տէվլէթի տախի, մալիէ-ճէ խասթալըղա տիւչար օլալը պէրի, կիւն պէ կիւն, հալի աղբրլաշմագտա տըր։

Թէգատտիւմ՝ թարաֆկէրի տէնիլէն ֆըրգա, հէր հալտէ իրատ մէսարիֆին վէզնի պուլունմասընը մանթուպ իթմէքտէ տիր. վէ մէզքիւր ֆըրգա, բարլամէնթոտա, էն զիեատէ նուֆուզքեար ֆըրգա պուլունմուշ օլտուղունտան, հիւքիւմէթ կէրէյի կիպի սրջ՝ազատա տըր։

Մէզքիւր ֆըրգանըն իտտաասը, հարպիեէճէ մէսարիֆին խաֆիֆլէտիլմէսինտէն խարտէթ տիր քի, թէրքի սիլահ իթմէքլիքտէն պաշգա, հիչ պիր շէյ իլէ, խաֆիֆլէնէմէզ։

Հալ պու քի, Ֆրանսա թէրքի սիլահ իթմէտիքճէ, Բրուսիանըն տախի իտէմէյճէյի աշիքեար օլտուղունտան, Բրուսիա հիւքիւմէթի, իքի ԳԸԼԸՃ ադասընտա գալմըշ տըր։

Ա.հվալը տախիլիեէսի, թէրքի սիլահ մանթուպ իտէրէր, մուղայիրի օլարագ, ահվալը խարիճիեէսի իսէ, թէրքի սիլահ իթմէսինէ միւսաատէ իթմէմէքտէ տիրէր։

Վագաա, Ֆրանսանըն պաղը նիմ ըսմի ղազէթալարը, թէրքի սիլահա պաշլանկըճ իթմէքլիք վազիֆէսինի, Բրուսիաա եիւքէթմէյէ չալըշմագտա տըրլար. ֆագաթ տսրլ մագսէտ, տախիլտէ, իմբէրաթօր սիլսիլէսինէ գարշը օլան պաղը ալէամէթլէրին մահվ իտիլմէսի իչին։ Ֆրանսանըն, պիրինճի տէրէճէտէ պիր գուվվէթլի օրտու սագլամագ թէտապիրինի, սալիհէ չըդարմագտան իպարէթ տիր. «չիւնքի», տէյճէքլէր սօնրա, «մատամ քի, Բրուսիա թէրքի սիլահ իթմէմէքտէ տիր, իմտի պիզտէ օրտուլարըմըզը թէնզիլ իտէմէյիզ։»

Ֆագաթ ասրլ նիեէթ, օրտուլարը, գուվվէթլի սագլամագտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր. չիւնքի Նաբօլէօն սիլսիլէսի հիւքմտարլըղընը պագը սագլամագ իչին, օնտանտա սաղլամ պիր թէրթիպ օլամազ։

ԱՎՍԹՐԻԱ տէվլէթի, մէմալիքի շահանէյէ հէմհուտուտ պուլունան, վէ սէքէնէսի Սլավ ճինսինտէն օլան պիր էեալէթինին, իսեանէ չըգան ֆըրգալարը իլէ ուղրաշմագտա տըր։

Մէզքիւր իսեան, հէր նէ գատար էվվէլ էմիրտէ, ատի պիր շէյ սըրասընա գօնտու իսէ տէ, սօնրատան ճիվար Սլավլարընը տախի մէտխալի պուլունտուղու չիւրհէսի, հագգը եախօտ հագգսըզ օլարագ, մէյտանէ չըգմըշ օլտուղունտան, իշ, աղըրլըգ քէսպ իթտի։

Ա.վսթրիանըն, Բրուսիա կիպի, միլլէթ մուհաֆըզը ասքէրի ուսուլինճէ, Տալմացիալըլարտան տախի ասքէր եաղմաեա պաշլամասը, իսեանա սէպէպ, եախօտ պիր վէսիլէ օլտու։

Տալմացիալըլար, քէնտի էսքի իմթիեազլարը միճիպինճէ, մուհաֆըզ ասքէրի եաղըլըրլար իտի իսէ տէ, պունլար անճագ, քէնտի էեալէթլէրի իւզէրինէ հիւճմ իտիլտիքտէ, սիլահա տավրանըրլար իտի. ֆագաթ չիմտիքի եէնի ուսուլ միճիպինճէ, հինի իդթիզատէ, Ա.վսթրիա մէմալիքինին հէր դանղի թարաֆը իչին օլուր իսէ օլսուն, կիտիպ ճէնք իթմէյէ պօրճու օլաճագլարընտան, մէզքիւր ուսուլի դապուլ իթմէք իսթէմէեէրէք, իսեանէ չըգորլար։

Պիր մէմալիքին պիր գըսմընտա պաշգա պիր ուսուլ, վէ տիկէր գըսմընտա տախի պաշգա պիր ուսուլ պուլունմուշ օլմասը, պիր մէմալիք իչին, էն մուղիրը սաեբլան հալէրտէն պիրիսի օլտուղունտան, Ա.վսթրիա հիւքիւմէթինին, Տալմացիալըլարընը էսքի իմթիեազլարընա ասլա իթիպար հէմէյէճէյինէ չիւրհէ ճայիզ տէ՞ տիր. վէ հանթա պաղըլարընը՞ չիւրհէ իթտիքլէրի կիպի, ՀԱՀ Գարատաղ, Հէրսէք, Պոսնա՝, Սըրպ վէ սայիր Սլավ էեալէթլէրի տախի, Տալմացիա իսթիալալընա իլհադ օլսալար, պիր թարաֆլարընտա Ա.վսթրիա, վէ տիկէր թարաֆլարընտա տախի Թիւրքիա պուլունմուշ օլտուգտան մատտա, Տալմացիանըն պիր ուճունտան օ պիր ուճունա գատար պուլունան Ատրիաթիք տէնիզինտէ իսէ, պիր Ա.վսթրիա վէ պիրտէ Օսմանլը տօնանմասը պուլունտուղու հալտէ, իչին նէթիճէսի, Տալմացիալըլարընը քեամիլէն խարապիյէթէ տիւչար օլարագ, նիզամա իթաաթ իթմէլէրինտէն պաշգա, հիչ պիր հալտէ գարար գըլամազ։

Ֆագաթ նասրլ քի մալիւմ տիւր, սօն խապէրլէր, զաթէն, մէզքիւր խեանընն պասթըրըլմագտա օլմասընը պէեան իթմէքտէ տիրլէր քի, չիւրհէսիզ սայիր Սլավ էեալէթլէրի իւզէրինէ բէք տէրին պիր թէէսսիր բէյտա իտէճէք տիր։

ԻԹԱԼԵԱ էհալիսի տախի, պիղիմ կիպի, պու սէնէ, մուազզամ միւսաֆիրլէր կէօրմէքլիյէ նայիլ օլտու. վէ Ֆրանսա իմբէրաթօրիչասը իլէ, Բրուսիա վէլիի ահտը հազարաթընընը վիզիթալարը, Ֆրանսա թարաֆկիրլէրի իլէ, Բրուսիա թարաֆկիրլէրի իչին, եէնի մուպահասալար մէնպաը օլմուշ տուր։

Պուրաճղտա, Վ.էնէտիքտէքի Ռինոօվամէնթօ նամ Իթալէա ղազէթասընընն, շու աթիտէքի պէնտի թէրճէմէսինի տէրճ իթմէքլիյի միւնասիպ կէօրիւրիւզ։

«Ֆրանսա իմբէրաթօրիչասը իլէ, Բրուսիա վէլիի ահտը, չէհիրիմիզին տախիլինտէն կէչտիլէր։

«Հազրդաթէն, թէէսսիւֆ իտէճէք պիր շէյ տիր կէօրմէք քի, Իթալեատա, հալէա, մէմալիքիմիզին, տիւնեա իւզէրինտէ պուլունան պիրիճիք տօսթունուն, եանի, իւչիւնճիւ Նաբօլէօնուն իւզէրինէ, հազարէթլէր եաղտըրմաեա ուԹանմաեան ատէմլէր պուլունապիլմէքտէ տիր։

«Էվվէլ, իմբէրաթօր Նաբօլէօն օլմազսա, շիմտի Իթալեա, պէօյլէ պիր Իթալեա օլամազ իտի։

«Իմտի, զամիր վէ մէդատիրշինասլըգ սէպէբլէրինի, պո՛ղմամալըեըզ։ Իմբէրաթօր հազրէթլէրինէ օլան պօրճումուզ, օլ դատար պիւյիւք տիր քի, մէզքիւր պօրճ, Իթալեա վէ Ֆրանսա պէյնինտէ օլան իթթիֆագը, էպէտի գըլմըշ օլմալը իտի։

«Հայրգ քի, նէթիճէսի, անըն թամ մուղայիրի օլմուշ տուր։

«Պունա շու ճէվապը վէրլէն օլապիլիր քի, մէզքիւր մէդատիրշինասլըգ պօրճու, բէք աղըր պասմըշ տըր, վէ թաշընամազ։ Վէ իշթէ պունուն պէօյլէ պէլլէնմիշ օլմասը տըր քի, Իթալեատա, բօլիթիգաճա իքի տիւրլիւ պիւյիւք խէթալար հուսուլէ կէթիրմիշ տիր։ Եանի, պիրիսի, Բիէմոնթլուղա խասիմլիք, վէ տիկէրի տախի, Պոնաբարթ ճինսինէ խասիմլիք օլմուշտուր։

«Էվվէթ, Իթալեա միլլէթի, պիր թարաֆտան, Բիէմոնթ վէ Գավուր հագգընտա, վէ տիկէր թարաֆտան տախի, Ֆրանսա վէ իւչիւնճիւ Նաբօլէօն հագգընտա, նանքէօր պուլունմուշ տուր։

«Ֆագաթ, անճագ, Գօնթ Գավուր վէ իմբէրաթօր Նաբօլէօն սայէսինտէ իտի քի, Մաճէնթա վէ Սոլֆէրինօ ֆիւթուհաթլարը իլէ, Իթալեա, պիր Իթալեա օլապիլտի։»

ԻՍԲԱՆԵԱ, հալէա դարըշրգլըգտան զուրթուլամասը. վագաա, ճիւմհուրիյէթ թարաֆկիրլէրի իխթիլալը տախի պասթըրըլտը կիպի տիր, ֆագաթ Տօն Դարլօ թարաֆկիրլէրի իխթիլալընընն պասթըրըլմըշ օլմասընտան պէրու միւշահէտէ իտիլտիի կիպի, ճիւմհուրիյէթ իխթիլալընընն պասթըրըլմասընտան սօնրա տախի, եէնէ արզու օլունան բահաթը հալէ մալիք օլունամատը։

Իսբանեատա, զաթիէն պիր ղըրալ նասզ իտիլինճէյէ գատար, Իսբանեանընն բահաթ եիւզիւ կէօրէպիլէճէյի, բէք շիւրհէլի տիր։

Իթալեա գըրալը եէկէնի, ճէնօվա տուղասընտան պաշգա, (հէր նէ գատար հէնուզ բէք կէնճ իսէ տէ) հիչ պիրիսինին գըրալ նասզ իտիլմէսի իւզէրինէ, պիրլէշիլէճէյի բէք կիւճ օլաճագ տըր. նասրլ քի, պու խուսուսու պաշգա տէֆա խղահ իյլէմիշէզ տիր։ Պու տէֆա մէզքիւր զաթէն գըրալ նասզ իտիլմէսինէ չալըշըլտը իսէ տէ, հէնուզ մուվաֆֆագըյյէթ պուլունամատը։

Գուիպա ճէզիրէսի իխթիլալը, հալէա տէվամ իթմէքտէ տիր, վէ Միւճթէմէայի Ա.մէրիգա ըէյիսի ժէնէրալ Կրանթ, էթրաֆընտան եիւքսէլմէքտէ օլան սէսլէրէ, չիմտիքի հալտէ, բէքտէ էհէմմիեէթի վէրմէյէրէք, Իսբանեա հիւքիւմէթի հագգընտա, եէնէ տօսթանէ պիր թավր գուլլանմաեա պաշլամըշ, վէ օլ մէշհուր նօթաեը տախի, պիր վէճհիլէ կէրի ալմըշ օլտուղունտան, Իսբանեանընն խարիճի բօլիթիգասը օլսուն, չիմտիքի հալտէ բահաթ պիր հալ քէսպ իթմիշ տիր. վէ էկէր ազ վագրթտան, մէզքիւր իխթիլալ քեամիլէն պասթըրըլապիլէր իսէ, խարիճտէ հիչ պիր միւշքիլաթը գալմամըշ օլաճագ տըր։

—Սաղսօնեա հիւքիւմէթինին թէգատտիւմ թարաֆկիրի օլան մէպուսլարը, հիւքիւմէթին, մէսարիֆաթը ասքէրիեէեի էքսիլթմէսինի մանթուպ, վէ թէրքի սիլահ իտիլմէսի հագգընտա տախի իսրար իթմէքտէ տիրլէր։

—Բրուսիա գըրալը հազրէթլէրինին Շըլէդվիկ էեալէթի թարաֆընտան իրսալ զըլընան վէքիլլէրի գապուլ իթմէք իսթէմիշ օլմատըղը թէլէկրաֆ հավատիսինտէն տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱՃԱՑԻՊ ՍԷՕԶԼԷՐ

Պիր հաֆթատան պէրու, Օրագիրտէ Իմբէրաթօրիչա իլէ Իմբէրաթօր հազրէթլէրի հուզուրունա, միլլէթիմիզ թարաֆընտան քիմսէ չըգարագ, ըէսմի խօշամէտինին իֆա իտիլմէմէսի մէսէլէսի զըմընտա, աճայիպ պէնալէր օգունմագտա տըր։

Հալ պու քի, "եա թագսիրաթ պիղիմ անլաեըշմըզը գըսսալըզընտա տըր, վէ եախօտ մէզքիւր պէնտլէրտէ բէք մուղագ ֆիքիրլեր պուլունմագտա տըր քի, լաեըգըլա վէ թէքմիլ պիր շէյ անլաեամաեօրուզ։

Հէր նէ հալ իսէ, անլաեըշմըզա կէօրէ, պաղը նօգթալարը պիղէ բէք աճայիպ կէօրիւնտիւկիւնտէն, օլ խուսուսլարճա ճիւզճէ միւթալաաեը ճայիզ կէօրիւրիւզ։

Ֆագաթ, մէզքիւր միւթալաաեա պաշլամազտան էվվէլ չունու պիլտիրիրիզ քի, էկէր Խառն ժողով, իսթէսէ իտի, կէրէք Իմբէրաթօրիչա, վէ կէրէք Իմբէրաթօր հազրէթլէրինէ կիտէրէք, ըէսմի խօշամէտիյի բէք գօլայ, վէ բէք տէ կիւզէլ սուրէթտէ իֆա իտէպիլիր իտի. վէ պունատա իսպաթըմըզ չու տուր քի, Իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրինէ, Հասունեան հազրէթլէրի իսթէտի, վէ կիթտի. Խորէն սրբազան իսթէտի, վէ կիթտի. Բում միլլէթի բաթրիգ վէքիլի հազրէթլէրի իսթէտի, վէ կիթտի. վէ քէզալիք Նէհուտի միլլէթի գայիմագամը հազրէթլէրի իսթէտի, վէ կիթտի։

Քէզալիք, Իմբէրաթօր հազրէթլէրինէ, Հասունեան հազրէթլէրի իսթէտի, վէ կիթտի. Նէհուտի գայիմագամը հազրէթլէրի իսթէտի, վէ կիթտի։

Պինապէրին, Բրուսիա վէլիի ահտը հազրէթլէրինէ, Բրօթէսթանլար միլլէթ վէքիլի էֆէնտի, իսթէտի, վէ կիթտի. վէ պունլարընը քեաֆֆէսի տէ, քէմալի հիւրմէթի իլէ գապուլ օլունտուղտան պաշգա, Հիւքիւմէթի սէնիյյէ թարաֆընտան տա հիչ պիր սէօյլէնիլմէտի։

Իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրի պուրատա իքէն, Խառն ժողով թօրլանըպ իշ կէօրմէեօր իտի. չիւնքի, կէրէք Օտեան էֆէնտի, վէ կէրէք վէքիլի Խորէն սրբազանընն պէյնլէրինտէ պիւրուտէթ պուլունտուղունտան, մէճլիսէ կիթմէեօրլար իտի. վէ տիկէր ազալար իսէ, իչտէն սօուեարաք, վէ պիրէր թարաֆա չէքիլէրէք, նէթիճէսինէ պէքլէմէքտէ իտիլէր. հալ պու քի, Իմբէրաթօրիչա հազրէթլէրի, քէնտի խաթըրլարը իչին, պիր գաշ այլար պուրատա պէքլէյէմէզ իտի։ Պուարատա Խորէն սրբազան քէնտի իշկիւզարլըղընը պէլլի իտէրէք, կիտիպ ըէսմի խօշամէտիյի իֆա իյլէտի, վէ Խառն ժողով թապիաթիյլէ մահճուպ օլտու իսէտէ, հէմ պիրտէն պիրէ քէնտույի թօրլաեարագ, օնա նիսպէթ հարէքէթտէ պուլունմաեա վագթի պուլամատը, վէ հէմտէ օնտան իպրէթ ալտը տէնիլմէսինէ վէսիլէ վէրմիշ օլմագ իսթէմէտի. վէ Իմբէրաթօրիչա տա պըրագըպ կիթտի։

Պու հէնկամտէ, Իմբէրաթօր հազրէթլէրիտէ կէլտի, ղազէթալար Խառն ժողովա պօրճունու իսթար իթտիլէր. Եհալի էօթէտէ պէրուտէ արզու վէ նիյէթինի պէեան իյլէտի, վէ Խորէն սրբազանընն, պու տէֆա տախի պիր իշկիւզարլըգ իտէճէյի, հէր նասրլ իսէ, եա իշիտիլտի վէ եախօտ քէչֆ իտիլտի, վէ օլ կիւնլէրտէ միւսայիլէյհ սրբազան իսթիֆա իթմիշ օլմատըյլա, մէճլիս թօրլանմաեա, վէ Օտեան էֆէնտի տէ, քէնտու քէնտույէ իսթիֆասընը կէրի ալարագ կիթմէյէ պաշլամըշ օլտուղունտան, պիթթապի մէճլիստէ, մէզքիւր խուսուսուն լազըրտըր աչըլտը, վէ Իմբէրաթօր հազրէթլէրինէ կիտիրմէքլիյէ գարար վէրիլտի, վէ կիտէճէք զաթլար տախի թայեին գըլընարագ, ղազէթալարտա եազըլտը իսէ տէ, մէսէլէտէ պիր կիւճլիք վար իտի, չէօյլէ քի, իշիթտիկիմիզէ կէօրէ, Խառն ժողով Ալի փաշա հազրէթլէրի մէճլիսի օլտուղունտան, պէյքի բօլիթիգաեա թօգունուր չիւրհէ վէ իհթիրազընա մէպնի, էկէր թախմինիմիզտէ պիր եանլըշ եօգ իսէ, պիր քէրրէ միւշարիլէյհ հազրէթլէրինէ սիւալ իթմէք իսթէտի։

Մէզքիւր խուսուս սիւալ օլունտուգտա, կէրչի եա օլուր ճէվապը ալընաճագ իտի, վէ եախօտ օլմազ, լաքին, հէր գանղիսի ալընսա, Խառն ժողովուն իշինէ կէլիր իտի. չիւնքի, օլուր ճէվապը ալընը իսէ, սահիհէն քէնտիսի կիտէր իտի. վէ արթըգ Խորէն սրբազանընն կէօնտէրիլմէսինէ իհթիեաճ գալմազ իտի. եօգ, էկէր, օլմազ ճէվապը ալընը իսէ, եէնէ իշլէրինէ կէլիր իտի. չիւնքի օրթալըղա չիւրհէ վէ իւմիտ հիւքմ իտէճէկինտէն, թապիաթիյլէ Խորէն սրբազան կիտէմէզ օլուպ, էհալի պէքլէմէքտէ պուլունուր իտի, Իմբէրաթօրտա պըրագըպ կիտէր իտի, Խառն ժողով սիւքիւթի իխթիեար իյլէր իտի, վէ իշտէ իշտէն կէչմիշ օլտուղունտան, էհալի պու ուսթալըղըտա եուտարագ, գազ կիպի պագա գալըր իտի. վէ նասրլ քի տէ, թըպգը սէօյլէտիկիմիզ կիպի օլտու։

Օլ խուսուսատա, Ալի բաշա հազրէթլէրինինին, բուլի մուվաֆագաթ կէօսթէրմէյէճէկի, զաթէն կիւնէշ կիպի աշիքեար իտի. վէ Խառն ժողով տա էօյլէ օլտուղունու բէք ալէա պիլիր իտի. լաքին, պիր քէրրէ սիւալ իթմէյէտէ մէճպուր իտի, չիւնքի, նասրլ քի սէօյլէտիք, բաթրիգխանէտէ, անըն թարաֆընտան օթուրմագտա իտի. վէ Ալի փաշա հազրէթլէրի տէ, քէնտույէ սիւալ օլունտուղու թագտիրտէ, միւսաատէ իթմէյճէճէք իտի, վէ հէմտէ իթմէմէլի իտի. չէօյլէ քի, պիղ տախի միւշարիլէյհ հազրէթլէրի եէրինտէ օլսա իտիք, միւսաատէ իթմէզ իտիք. զիրա, նէ՞ լաղըմ տըր կըմ կըմ, աչըգ սէօյլէյէլիմ, պիրինճիսի էօյլէ պէ՞ր չէյտէ, ըէսմէն ըէյ վիրմէքիք, քէնտիսինէ տիւշմէզ իտի, իքինճիսի, բաթրիգխանէտէ, էօյլէ պիրէր սէֆարէթխանէ մագամընտա, հիւքմտարլար իլէ միւնասէպէթ բէյտա իթմէսինէ, բօլիթիգաճա մանէալար վիրիլէպիլէճէկինտէն, մագամլարը իգթիզասընճա տիւշիւնմէլի, վէ էնվայի չիւրհէլէրէ զահիպ օլմալը իտիլէր։

Խառն ժողով տա պուրալարընը պիլտիկինտէն, հէմ էհալինին տիլինտէն գուրթուլմագ, վէ հէմտէ հիւքիւմէթէ իպրազը խիւլուս ու սատագաթ իթմէք նիյէթիյլէ, խապէր վիրմէլի իտի. վէ խապէր վիրմէք տի-

մէքտէ, քէնտիլէր կիթմէմէք տիմէք օլտուգ-տան պագա, պաշգալարըն կիթմէսինի տա-խի, տօլաերտան մէն իթմիշ օլմագ իտի։

Լաքին, էկէր խառն ժողով, միլլէթ թա-ռաֆընտան թայէին իտիլմիշ, եանի սէրպէսթ ատամլարտան միւրէթթէպ օլմուշ օլսա իտի, հալիյէ իշ, պաշգա պիր ըէնկ քէսպ իտէր իտի։ չէօյլէքի, Ալի փաշա հազրէթլէրի կիպի տիւշիւնմէյիպ, իլլա, սատէ սուրէթ-տէ տիւշիւնիւր։ Վէ եալընըզ, միլլէթճէ պիր իթթիֆար ատտ իտէրէք, նասրլ քի օնտան-տա պաշգա պիր էհէմմիյէթի եօգտուր, պիլա իթթիրազ կիտէր իտի։ Վէ օլ վագթ Ալի փաշա հազրէթլէրի տէ, էհէմմիյէթ վիրմէքլիսի չան ու ազամէթինէ եագըշտըր-մաեաճաղընտան, հիչ պիր չէյ սէօյլէմէյիպ, սիւքիւթի իսթիեար իտէր իտի։ Իշթէ պու-ռատա տըր, Պապը-ալի իլէ միւնասէպէթի օլանլար իլէ օլմաեանլարըն, էն զիեատէ տիգգաթա չաեան ֆարգը։

Իմբէրաթօրիչա վէ եախօտ Իմբէրաթօր հազրէթլէրի հուզուրունա չըգըլմըշ, պունլար, կէրչի հատտի զաթինտէ էհէմմիյէթ վիրէճէք չէյլէր տէյիլ տիրլէր։ չիւնքի, պիր միլլէթ էվվէլա չան ու չէրէֆ վէ իթթիֆարը, պիզգաթ քէնտիսին-տէ արամալը տըր։ Եօգսա, էօյլէ օլմագ-ըն, սալթ չու եա պու մուաղղամ զա-ղը, թանըմըշ, կէօրմիւշ, վէ գօնուշ-մուշ, օնլար հէփ վահի չէյլէր տիր։ Լաքին, պիզիմ վէ էհալինին մէրագ վէ տիգգաթինը տալէթ իտէն չէյ, խառն ժողովուն թութ-տուղու թարիգ տիր։ տօղրու սէօյլէմէք իս-թէմէտիկինտէն, վէ եախօտ սէօյլէյէմէտի-կինտէն, տայիմա չարբըգ եօլլարա սարմագ-տա տըր։ Վէ սարըն իգթիզասընտան, էհա-լի տէ պուրալարընը կէօրիպ ֆէհմ ու ֆարգ իթմէքտէ տիր։

Սճայիպի չունատա տըր քի, պու մատտէ-տէ, խառն ժողովուն ըէնկի, ըէք մէյանէ վուրտուղունտան, էն ատի, վէ էն քիւչիւք պիր չէյ իւզերինէ, պինէրճէ չէյ եազմըշ օ-չան Մասիս, քէմալի սիւքիւթի իթթիֆազ ի-տիպ։ Վէ Օրագիր իսէ, զանն իտէրսին քի, պինլէրճէ լագըրտըլարը պիր պիրինէ գարըշտըրա-գագ։ Վէ էհալինին ֆիքրինի պաշգա պիր չէյ իլէ մէշղուլ պիրլէ, մէղքիւր մէսէլէյի ունութ-տուրարագ, խառն ժողովու թագսիրաթսըզ չըգարմաեա չալըշմագտա պուլունմուշտուր։ Վէ էկէր չու թէտպիր, պիր նիյէթ ու գա-բարա մէպնի տէյիլ իսէ, ֆէվգէլատէ պիր թէռատիֆ սաերլսա ճայիզ տիր։

Օրագիր 35 ինճի նիւսխէսինտէ, պու մէ-սէլէ իւզերինէ պիր պէնտ տէրճ իտէրէք, –«Նէ՞ տիմէք տիր, պիզիմ նամուսումուզա թօգանը պու։ հիչ էօյլէ տավէթ օլո՞ւր մու, միւսավաթա գարշը տըր, քեաֆիֆէյի միլլէթ գավանինինէ գարշը տըր։ պիզ Արապ հա-էաերխ տէյիլ իզ։ բրօթէսթօ իտէրիզ Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ գարշը, վէ հէմտէ իթմէ-լիյիզ»– տէյէրէք, պիր չօգ չէյլէր սէօյլէմիշ։ Վէ մէղքիւր բրօթէսթօնուն գալտէն ֆիյիլէ կէթիրիլմէսի իչին տավսի։ կէրէք էհալիյի վէ կէրէք գալէմլէրի տավէթ վէ թարիք իյլէմէք իսթէմիշ տիր։

Վագաա, էհալինին սաֆոէրուն թագը-մընը մէշղուլ գըլմագ իչին, պու թէտպիր ֆէնա պիր թէտպիր տէյիլ տիր։ լաքին, պաշգա միլլէթլէր իշիթտիքլէրիտէ, պիզճէ, գահգահա իլէ իւզերիմիզե կիւլճէճքլէրինտէ չիւբհէ եօգտուր։ Վէ հազգլարըտա վարտըր։ դիրա, հիչ զոր իլէ տավէթ օլո՞ւր մու։ հիչ սէն, պէնի նիչի՞ն չու եա պու եօլտա հիւբ-մէթ վէ բիայէթ իւզրէ տավէթ իթմէտին տէնիլի՞ր մի։ Վէ հիչ պէօյլէ պիր խուսուսս-տա տավէթ իգթիզա իտէ՞ր մի։ Նէ՞ տիր պու, տիւյի՞ն միւ տիւր, զիեաֆէ՞թ մի տիր, պալ՞ մու տուր։ Ֆրանսա իմբէրաթօրիչասը Տէվլէթէ միւսաֆիր կէլմիշ տիր։ սէն հիւրմէթ վէ իւշկիւզարլըգ իտէր իսէն, կիտէրսէն, վէ ո՞տա իսթէր իսէ զապուլ իտէր, իսթէ-մէզ իսէ իթմէզ։ անըն իմբէրաթօր քէյֆի-նէ քի՞մ գարըշըգ, վէ քի՞մ հիւքմ իտէպի-լիր։ մաղալլահ, էհալի գալգըպտա, խառն ժողովա էօյլէ պիր չէյ թէքլիֆ վէ իսլրատ էյլէսէ, վէ խառն ժողովտա չաշգընլըգ ի-տիպատէ, Ֆրանսա սէֆարէթխանէսինէ էօյ-լէ պիր բրօթէսթօ եազմագլըղա գալգըշտա, վէ մէղքիւր սէֆարէթխանէտէ, սահիհէն պու միլլէթ պուտալա վէ թէրպիյէսիզ իմիշ տէյէրէք, բէսմէն պիր ֆէնա հագարէթ իյ-լէսէ, օլ վագթ մէղքիւր բէզալէթին էօ-նիւնիւ քի՞մ ալաճագ տըր, վէ նասը՞լ ալը-նագալէճէք տիր։ բէճա իտէրիզ Օրագիրէ, պէօյլէ չէյլէրի եազտըղը վագթտա, պիրազ տիւշիւնէրէք եազսա, չօգ իյի օլուր, զիրա, պիզիմ էհալիմիզտէ ճահիլ չօգ տուր։ զաղէ-թա պէօյլէ եազմըշ տէյէրէք, գալգըպ էօյ-լէ պիր ճահիլճէ հարէքէթէ ճիւրաթ էտ-ճէկի թուրթար։

Օրագիրէ, խալիսանէ նասիհաթ վէրիրիզ քի, խառն ժողովու, էհալինին զէմմինտէն գուրթարմագ նիյէթիյլէ, պէօյլէ դաղալը պէնտլէր տէրճ իթմէքտէն իսէ, միլլէթին խայր ու մէնֆաաթը սահիհէ վէ հազրէլէսի հագգընտա պէնտլէր տէրճ իյլէսէ, չօգ իյի իտէր։ Վէ մէսէլա, էկէր էհալիտէ տէ զայրէթ-քէշ վար իսէ, խառն ժողովա կիտէրէք, Ա-ռաջնորդլարըն թէգատտիւմ մատտէսինին իսլահընը, վէ Սիս մէսէլէսինին թէսվիյէսի-նի, վէ Սախթամար մէսէլէսինին հալինի, վէ Սահմանադրութիւնուն վաղինի թէքլիֆ վէ խութիտա իյլէսին, վէ էկէր խառն ժողով-տա էօյլէ նի՞չին իշ կէօրէճէք իսէ, պօշ տու-րաճագ, վէ Խրիմեան հազրէթլէրինէ զէք-լէյճէք եէրտէ, հէման մէզքիւր մէսէլէլեր իլէ մէշղուլ օլսա պիթիրսէ, միլլէթին պօր-ճունու վէրմէքլիկի տիւշիւնսէ, քէնտիսի իսթիֆա իտէրէք, միլլէթէ քէնտի մէճլիսլէ-րինի սէչտիրսէ, թաղական խորհուրդլարը վէ մէքթէպլէրի նիզամընա գօյտուրսա, վէ զայրիհիւմ, վէ զայրիհիւմ, տահա իյի օլ-մա՞զ մը։

Օրագիր մէզքիւր պէնտլէրիյլէ, պիր եանընըշտա տահա պուլունմուշ տուր, չէօյ-լէ քի, Ֆրանսա իմբէրաթօրիչասը հազրէթ-լէրինին, Գաթօլիք քիլիսէսինէ կիթմէսինի, վէ Հառունեան հազրէթլէրինին հուզուրու-նա չըգմասընը, թաշրալըլարըմըզ իշիթտիքլէ-րինտէ, կիւեա գաբըլարագ Գաթօլիք օլուր-լար գօրգուսու վար իմիշ, պիզճէ պու սրրգ պիր խէեալաթարը, քիմսէ էօյլէ պիր սէ-պէպէ մէպնի Գաթօլիք օլմագ, էկէր պու տէտիկի գօրգու սահիհ օլմուշ օլսա իտի, տէյիլ եալընըզ էրմէնիլէրիմիզին, իլլա, Բրօ-թէսթանլարըն, Բուլգարըն, Պուլղարլարըն, Եհուտիլէրին, վէ հաթթա Միւսլիմանլա-րըն տաբի, այնի գօրգուեա տիւչար օլ-մալարը իգթիզա իտէր իտի։ Վէ էկէր պիր իմբէրաթօրիչանընը, պիր տէֆա, պիր Գա-թօլիք քիլիսէսինէ կիթմէսի, պիր միլլէթ քէնտի մէզհէպինի թէպտիլ իթտիրէպիլիր իսէ, չիմտիյէ գատար քեաֆիֆէմիզին իսլա-միյէթի գապուլ իթմէսի լազմ կէլիր իտի։ չիւնքի, Զաթը հազրէթի Փատիշահի, հէր ճիւմա կիւնիւ Իսլամ ճամիսինէ կիթմէքտէ, վէ պունուսա հէր էրմէնի օլան պիլմէքտէ տիր։

Օրագիր 38ինճի նիւսխէսինտէ, 35 ինճի նիւսխէսինտէքի նասիհաթընըն պիր սէմէրէ-սի օլարագ, Սամաթեա Հայկական ընկե-րութիւնիւ թարաֆընտան, Ֆրանսա սէֆա-րիթխանէսինէ պիր բրօթէսթօ իյլէսին իչին, խառն ժողովա վէքիլլէր կիտէճէկի հավասի-սինի տախի վէրմիշ տիր։ լաքին, պիզճէ ինանըլըր պիր չէյ տէյիլ տիր, զիրա, նա-սը քի սէօյլէտիք։ պունուն թահթընտան, ըէզալէթտէն պաշգա պիր չէյ տօղմաեաճա-ղընը, մէզքիւր ընկերութիւնուն ազալարը, բէք ալեա տէրք իտէպիլիրլեր։

Օրագիր էվվէլքի կիւնքի նիւսխէսինտէ տա-խի, մէզքիւր մէսէլէ հագգընտա պիր մու-ֆասսալ պէնտ տէրճ իյլէմիշ իտէտէ, բուհուս-նու թէքմիլ թօփլաեամաերպ, վէ պաշլըճա էհալիյի թագսիրաթը պուլմուշ, վէ խառն ժողովա տախի պիր թագսիրաթ սէհմի չը-գարմըշ օլտուզունու անլաեապիլտիկիմիզ-տէն, վէ տիկէր եազարգալարըյլա թաթպիգ իսիլտիքտէ, էկէր գրիթիգաեա գալգըշըլ-սա, ճիլտլէրճէ քիթապլար տօլտուրուլմասը իգթիզա իտեճէկինտէն, պու գատարճըգ սէօյլէմէքլիյի քեաֆի ատտ իտէրիզ։

ՑՕԴՈՒԱԾԸ Ի՞ՆՉՈՒ ԱՄԲՈՂՋ ՉԵՍ ՕՐԻՆԱԿԵՐ։

Ասիկայ նորելուկ դառ մը է, որ կը-բանայ Օրագիր ամեն ան լրագրաց դէմ, որ ուրիշ լրագրէ կամ իրմէ յօդուած կօ-րինակեն։

Անցեալները Միածան լրագիրը Օրա-գրի դէմ խիստ քննադատութիւն մը հրատարակած էր «Միածանն Օրագը-րի դէմ» վերնագրով։ Այն միջոցներուն Օրագիր մեզի դէմ յարձակելու ելած ըլ-լալով, եւ վրան քանի մը օր անցած եւ Միածանին պատասխան տուած չըլլալով, անոր՝ «պուն ամբաստանութեան տակ ես հասարակաց առեանին առջեւ, ուրիշի վրայ յարձակելդ առաջ պէտք է զքեզ նախ՝ քեզի համար եղած սա ամբաստա-նութիւններէն մաքրես» ըսելու մտօք, Միածանին այն յօդուածին՝ Օրագրի նու-շադրութիւնը գրաւելիք ամենէն ազդու կտորները քաղած էինք Ապարատայ մէջ։

Օրագիր՝ 'ի հարկէ գլխուն մէկ տաք միջոցին գրած, մէկ յօդուածին մէջ «վայ, ինձի դէմ եղած այն յօդուածը դուք ի՞նչու ամբողջ չէք օրինակեր, ինչո՞ւ թերի էք օրինակեր» ըսելով, վէճ մըն է փրցուց մեզի դէմ, անանկ որ պատշաճից օրէնք մօրէնք մտիկ չընելով, վէճը մինչեւ ան-հատական կենաց քննադատութեան հանեց։ Բայց մենք խոհեմութիւն ըրինք, չարը չարով չվանեցինք, զինքը բռնելուս պես նորէն սկզբունքի ճամբուն մէջ քա-շեցինք։

Բայց Օրագիր՝ ո՛չ Միածանին այն յօդուածին լուծումն ըրաւ, ոչ մեր այն յօդուածը թերի օրինակելէն իրեն ինչ վընաս հասնիլը ցուցուց, ոչ ամբողջ օ-րինակուելէն ինչ օգուտ քաղելիքը հաս-կըցուց եւ ոչ ալ իր ընթերցողները բան մը հասկրցան։

Մեր հոգը չէր, վասն զի առուած յօդ-ուածնիս ուզած օրագիրնէս ուզած կեր-պովնիս առնելու ազատ էինք», եւ ա-սիկայ միայն իրեն ծանուցանելը բաւա-կան համարեցինք։

Անցեալներն ալ Պաշտօնական յայտա-բարութիւն մը Պատրիարքարանի այս ինչ թագրիրը՝ ազգային անհատի մը՝ իշխա-նութեանց քով բանեցուցած շընորհիւը քաղած է ըսած էր։ Օրագիր ալ ատ ազ-գային անհատը Օտեան էֆէնտի է ըսած էր։ մենք ալ այս լուրը Օրագիրէն առ-նելով հրատարակած էինք։

Բայց Օրագիր այդ լուրը առած ըլ-լալուն տեղ մ՚ալ ցուցուցած էր «Երու-սաղէմատան մօտերը գտնուողներէն կը-լսենք» ըսելով, ինչպէս Մասիս ալ շատ անգամ կընէ, Բերայէն, Կոստանդ. եւ Օր-թագեղէն գրուած նամակները Սամաթ-եայէն եւ կամ ուրիշ տեղէ մը գրուած նշանակելով, առած բուն աղբիւրը կը-ուահել չտալու համար։

Մենք առանց Օրագրին այդ լուրը առած տեղին վրայ կասկած մը ունենալու եւ առանց անիկայ նշանակելու հարկ մը տեսնելու, միայն լուրը առած էինք։

Օրագիր դարձեալ կը բարկանայ մե-զի դէմ, եւ «փոխանակ մեր շահը մեր յառաջադիմութեան մէջ փնտռելու, ուրիշը խարէական ձեւերով ետ ձգելուն մէջ փնտռելու» ամբաստանութիւն կը-նէ մեր վրայ։

Ահաւասիկ Օրագրի խօսքը։

«Հոս յայտնի կը տեսնուի, թէ Արա-պատ՝ Օրագիր պաշտօնական լրագիր մ՚է ըսելով վատահամբելու համար, մեր «պարբերութեան Երուսաղէմատան մօտերը գտնուողներէն կը լսենք» խօսքը դուրս կը ձգէ։

Ի՞նչ զարմանալի հետեւութիւն։

Բոլոր հայերեն գիտցողները Օրագը-րին սա պարբերութիւնը կարդալու, ու բոլոր տրամաբանները Օրագրին սա հե-տեւութեանը վրայ խորհելու կը հրաւի-րենք։ մեր Օրագրին լուրը առնելուս ցու-ցուցած տեղը չառնելէն կելլէ՞ արդեօք ատանկ վատահամբաւելու հետեւու-թիւն մը։

Բայց, ինչ եւ իցէ, քննենք թէ ո՞վ են Երուսաղեմատան մօտերը գտնուղ-ները։

Երուսաղեմատան Ճակատը Մայր եկե-ղեցի է, աջակողմը տէր Սիմոնին տու-նը, ձախակողմը Պատրիարքարանն ու կռնակը Տաճկի մը տպարանքը։ չգիտեմ Բ. Դրան ո՛ր դիւանին մէջ պաշտօն ունի։

Օրագիր՝ այդ լուրը Երուսաղեմա-տան ճակատն կամ աջակողմն այսինքն Մայր եկեղեցւոյ պաշտօնեաներէն կամ տէր Սիմոնէն լսած չի կրնար ըլլալ, զի անոնք իրենց զբաղմունքը ունին եւ Երուսա-ղեմայ Պատրիարքին եւ Օտեան էֆէն-տիի մէջ տեղը անցած թղթակցութեան մը տեղեակ չեն կրնար ըլլալ։

Ըլլայ, ըլլայ, Օրագիրը այդ լուրը կամ յոխակողմն եւ կամ կռնակն այսինքն կամ Պատրիարքարանէն եւ կամ Տաճկէն առած կըլլայ, որ դարձեալ, երկուքն ալ պաշտօնական աղբիւր եւ Օտեան էֆէն-տի ըսել կըլլան։

ՕՐԱԳԻՐԻՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐ

Արարատ՝ երբ Մասիսի դէմ գրէ, «Դու չէի՞ր այս ինչ թիւին մէջ սանկ, եւ այն ինչ թիւին մէջ ա-նոր հակառակն ըսիր» ըսելով, փաստով կը խօսի։ իսկ մեզ դէմ խօսելու ատեն միայն վճիռ կ՚ար-ձակէ, փաստ՝ չենք գիտեր թէ չունի՞ արդեօք, թէ ունեցած փաստերը երեւան հանել չուզեր։

Օրոֆէր։

Արարատը 25 ինճի նիւսխէսինտէն պոէրյեն։

Գ.

Եպիսկոպոսունք իրաւունք ունէին։ Բ. Դուռը ծառայող էֆէնտիները՝ ազ-գին վստահութեանը դէմ գործեցին, եւ ուզեցին Բ. Դրան ազդեցութիւնը բանեցնել իրենց անվստահելի գործե-րը պարակելու համար։ պէտք չէր ե-պիսկոպոսաց իրաւունքը հետ խնային։ պէտք չէր Վ.Հ. Կաթողիկոսին կողմէն երաշխաւոր կանգնէին Ընդհ. ժողովոյ մէջ, որպէս թէ խօսքը առաջուց եւիած ըլլային։ Եպիսկոպոսունք՝ հնութեան, ազգային աւանդութեանց, մեր կրօն-քին եւ միաբանական ուխտին պաշտ-պաններն են, եւ պէտք է անանկ ըլլան։ ասոր համար եւ ժողովուրդը անոնց կողմն է։

Օրոֆէր։

Եպիսկոպոսունք իրաւունք չունէին։ Եպիսկոպոսունք սխալեցան, աճապա-րեցին եւ խնդիրն այլայլեցին։ օտար քաղաքականութեան ձեռք մըն էր զա-նոնք շարժողը։ Արեւելեան խնդիրը զարթուցանել ուզող արտաքին ազդե-ցութիւն մը ներդործած էր անոնց վը-րայ։ Բ. Դուռը ծառայող էֆէնտիները Բ. Դրան ազդեցութիւն կը բանեցնեն ըսելով անվստահելի համարիլը՝ անի-րաւութիւն է։

Օրոֆէր

Դ.

Խառն ժողովը, Խորէն սրբազանի հրաժարականը ետ տալու է, եւ զՕտ-եան էֆէնտի հաշտեցնելու է անոր հետ։ Ս. Պատրիարքը չեկած։ վասն զի առանկ կը պահանջէ ազգին իրաւունքը եւ ազ-գային շահը։ ասիկա ազգին աղեկ օրի-նակ մը տալ է։

Օրոֆէր։

Խառն ժողովը Խորէն սրբազանի հրա-ժարականը ետ տալու չէ, եւ զՕտեան էֆէնտի հաշտեցնելու չէ անոր հետ։ վասն զի դատաստան կուզեմ ըսող ազ-գային պաշտօնէի մը (Օտեան էֆէնտիի) «եկու, հաշտուէ» ըսելը, ազգին ի-րաւունքը ոտքի տակ առնել է։ ա զին քէշ օրինակ մը տալ է։

Օրոֆէր

Պոէրը դուէ-Դէֆ։

ՓԻԼԱՀԻՆ ԾԱՑԸՐ ԵՐԵՒՑԱՒ

Երէկ (հոկտեմբեր 21) իմացանք որ՝ Սսեցի Նիկողոս եպիսկոպոսը ասկէց տա-սըն օր յառաջ հեռագիր մ՚ուղղելով բարձր Մեծ եպարքոսին, իմացուցեր է թէ՝ Սսոյ խնդիրը այսուհետեւ կրօնա-կան կերպարանքէ զերծ է, թէ՝ քաղա-քական մասին համար պատրաստ է Բ. Դրան առջեւ պատասխան մը տալու, եւ թէ, ասոր համար արդէն իւր կողմանէ փաստաբան կամ փոխանորդ անուանած է Պոլսոյ մէջ գտնուող էֆէնտի մը։

Ասկէց զատ, կը հաւատան թէ Հա-ճընի Պետրոս եպիսկոպոսը, որ ինքզինքը Նիկողայոսի բարեկամ չցեւացուներ, ա-նոր խիստ մտերիմն ջատագովն ու գոր-ծակիցն է։

Զկրցանք իմանալ թէ, Նիկողայոս ե-պիսկոպոսը ո՛ր էֆէնտին իրեն ընտրած կամ յանձն առած պատասխանատուու-թեան փոխանորդ կարգած է։

Զարմանալի բան է որ Նիկողայոս Սը-սոյ խնդիրը կրօնական կերպարանքէ զերծ դատելով այսուհետեւ իբրեւ քաղաքա-կան կնկատէ զայն, մինչդեռ անուրա-

Նալեմ է որ այս խնդիրը լոկ կրօնական է եւ ասկէց զատ կերպարանք չկրնար առնել։

Խառն ժողովը 'ի հարկէ լսած է Նիկողայոսի ոյշեալ հեռագիրը։ Ցեսնենք ի՞նչ տնօրէնութիւն կընէ։ Տ. Արիստակէս Ս. Արքեպիսկոպոսի տեղապահութեան ատենը այս խառն ժողովը որոշեց որ Նիմիաձայն հաւանութեամբ Նիկողայոս Սսէն հանելով Երուսաղէմայ Դրան հաղորդելու համար որոշուի։ Դրան հաղորդելու համար ալ խմբագրեց եւ Տեղապահ մը բազանէն պահանջեց որ ստորագրէ։ Ահա՛, ժողովն հիմայ ալ նախագահ ունի եւ այս նախագահն ալ կարող է թագրիր ստորագրել, ուստի եթէ արդարեւ կուզէ որ Սսեցին Սսէն հանուի, կրնայ հիմա նոյն որոշումն գործադրել տալու համար պէտք եղած թագրիրն ուղղել Բ. Դրան։ Ապա թէ ոչ՝ աղէկ մը կը հաստատուի շատերուն այն կարծիքը թէ՝ խառնրն ժողովն այն ատեն չէ թէ Սսեցին Սսէն հանել կուզէր, այլ՝ անոր խնդրոյն պատրուակաւ Արիստակէս Սրբազանը տեղապահական աթոռէն վար առնելու դարան մ'էր, կանխաւ իմացած ըլլալով որ Նորին սրբազնութիւնը նոյն գահահավէժ որոշման հաճութիւն չպիտի տար եւ պիտի թողուր բարձրագոյն ատենի աղդային երեսփոխանաց ժողովոյ։

Ահա Նիկողայոս եպիսկոպոսն իւր յանդգնութեան չափը կանցուցնէ։ ահա անհնազանդութեան յետին աստիճանն հասած է, ճիւղեր կարձակէ եւ տակաւ կարմատանայ։ Խառն ժողովոյ առջեւ արդեօք հիմայ արդարացա՞ծ է նա, խառնրն ժողովն Արիստակէս Սրբազանի տեղապահութեան ատենը ունեցած կարողութիւնը եւ կամքը հիմա չունի՞ արդեօք որ զնիկողայոս Սսէն հեռացնէ, անոր ամբարտաւանութիւնը կոխոտէ եւ աղգին ու եկեղեցւոյն ըրած արհամարհանաց վրէժը պահանջէ։ Հիմա ալ միեւնոյն անդամներէն կը բաղկանայ խառն ժողովը։ հիմա ալ թագրիր ստորագրելու կարող նախագահ ունի, հիմա ալ ան ատենապետը Օտեան էֆէնտին է, եւ՝ Նիկողայոս անկէց 'ի վեր աւելի յառաջ գացած է իւր յանդգնութեանց մէջ։

Դարձեալ կըսենք, տեսնենք ի՞նչ պիտի ընէ Նիկողայոսի, ի՞նչ պիտի ընէ Հաճընի Պետրոս եպիսկոպոսին, որ բոլորովին երկդիմի ու կեղծուպատիր ընթացք ունեցած կերեւայ այս խնդրոյն մէջ, ի վերին երեսս ինքզինքը Պատրիարքարանի հաւատարիմ կցուցնէ, եւ ի ներքուստ կը դործէ ի նպաստ Նիկողայոսի։

Փոնչ

Մասիսի եւ Օրագրի մատդրութեանը կը յանձնենք։

Կ. Պոլիս 25 Հոկտ. 1869

. . . Խմբագիր։

Անցեալ շաբթու հոկտ. 17 թիւ մէկ նամակաւս Ձեր պատուական օրաթերթի միջոցաւ ծանուցինք բոլոր մերազնեայց Նորին Ամենապատիւ Սրբազնութեան, Տաճկաստանի ամենայն Հայոց Պատրիարքին, ի՛նչ աստիճան շրջով եւ փառաւորութեամբ 'ի Կարին ընդունուիլն։ անտի մեկնելուն հեռագրալուրը յապաղեցաւ այնչափ՝ մինչեւ որ ներկայ ամսոյս 16 թիւ նամակներն մեզ հասան երէկ իրիկուն։ որք կը ծանուցանեն համառօտ կերպով մը թէ Նորին Սրբազնութիւնը իր Կարնոյ մէջ տասնօրեայ հանդստութեան միջոցին շատ մը Ազգային եւ ուրիշ գործեր կարդադրելէն եւ ժողովրդեան համակրութիւնը հազարապատիկ քան զառաջին իր վրայ դրաւելէն յետոյ, ներս մտնելէն տասնապատիկ աւելի փառաւորութեամբ նոյն օրը հոկտ. 16 ին կը մեկնի Կարինէն ուղղելով իւր խաղաղութեան անյողդողդ քայլերը դէպ 'ի Բաբերդ։ անկէ 'ի Տրապիզոն յորմէ եւ Մայրաքաղաքս։

Մեք եւ մեր դայրենակիցները զարմանօք հարցունէինք իրարու, ո՞ւր մընայ վրնեցւոց հանած յուզմունքները, ո՞ւր են ասոնց տեսած պատրաստութիւնքը, ամէն անգամ խօսելու մէջ միայն պիտի առաջին ըլլան այս քաղաքացիք։ գործ մի՛ հարցուներ։ յանցաւոր կըլլաս խարդաւանիչ կը սեպուիս։ Կարին իր պարտքը կատարեց իր կարողութենէն վեր։ Բաբերդ որ վոքրիկ քաղաքաղիւղ մ'է շնորհիւ աղդանուէր ու երիտասարդ առաջնորդի մը այնպիսի պատիւներ ըրաւ զոր չեմ յուսար երբէք թէ Պոլսեցիք մոքէ անցունէին։ Տրապիզոն ալ դաւառա՞մ'է, ան ալ պիտի ընէ, ուրիշներուն չափ։ Պոլսոյ խօսքը մ'ըներ անոնց պահուած է պատրիարքին արարքը խծբծել։ միշտ վէճ ու կռիւ որոնելդ ստակ տալ՝ աղդին գործերը երեսի վրայ չի թողուլ, անոնց համար կը խորդանան հետզհետէ։

Սրբազան Պատրիարքը Տրապիզոն հասաւ։ հրաւիրակաց խորթ ու բորթ անունը ընցինք եւ շոգենաւուն ալ ձայնը։ ո՞ւր մնացին ասոնք։ խեղճ դաւառացին ամէն հնարք կը հնարէ, բերնէն, օրական պարէնէն կտրելով կը նուիրէ 'ի պատիւ իւր Պատրիարքին։ որպէս զի իր ցաւերուն դարման մը ընէ Պատրիարքն։ խուլ չըլլա՛յ այն հառաչանաց, որ յանուն Ազգութեան, յանուն անձնական պատուոյ եւ յանուն մեր պաշտելի կրօնից դաւառներուն խորերէն կը բարձրանան կը հասնին մինչեւ Ազգային Վարչութեան դիւանը։ ողորմելի Գաւառացին անգէտ է թէ Պօլսեցին ինչ կընէ ահա Նորընտիր Պատրիարքին մէկ տարեկան ընելիքն ալ՝ դործը ալ բարդ է։ այն է զբաղիլ Օտեան մը հաշտեցընելու ընդ Գերեւոր Խորէն Եպիսկոպոսին։ դործ չկայ, ցաւ չկայ։ գործերնիս մնայ ասանկ չնչին խնդիրներով զբաղելու։

Ազգասէր խմբագիր, Գաւառացի եմ ցաւերս շատ էլ, ուստի ներեցէք եթէ զդացմունքս չափազանցագոյն գուցէ արտայայտուած ըլլան։ ուստի կը խնդրեմ որ ներկայս ձեր այսօրեայ թերթին մէջ հիւրերով պարտաւոր ընէք զիս ըլլալ միշտ Ազգին եւ Ձեզ որ նորա ախոյեանն էք անձնուէր։

Ի՛ՐՅԴ ՊԵՐՃ

Պիր թագրմ ատամար, կիւեա Օտեան էֆէնտիյէ պիր խիւլուսքարարլը եթմիշ օլմագ նիյէթիյլէ, խառն ժողովա տէվամ էյլէսին իչին (զաթէն տէվամ էյլէմէքտէ տիր), էհալիտէն՝ իմզա թօփլամագտա տըրլար։

Մէրգուման քիմէնէլէր, պիր՝ չօգ իմզա թօփլամըշ օլմագ արզուսիյլէ, ֆուրունլարա վէ տէյիրմէնլէրէ տախի միւրաճաաթ իթմէքտէ, վէ ատամ եազըրլար, պէշ օն քիշի իսմինէ, քէնտիլէր հաղրը պուլունմատրդլարը թագտիրտէ, իմզալար ալորդոտան պաշդա, կիճէլէրի տախի, մահէլլէլէրտէ կէզմէքտէ իմիշլէր, նասըլ քի պու կիճէ խասքէօյտէ վագը խանէնին պիրիսի գաբուսունու, տէօրթ քիշի, իչլերինտէն պիրիսի դաբու մէմուրինինտէն օլտուղու։ վէ էլինտէ պիր ուզուն քեաղրա գուլունտուղու հալտէ, էլէ ալմըշլար, վէ խանէ սահիպինէն, դօրդու վէ թէճաճիւպինի մուճիպ օլմուշլար տըր։

Պիղճէ, պու խուսուս Օտեան էֆէնտիյէ պիր տօսթլուգ օլմաեըպ, իլլա խաֆիֆ մէշրէպլիլիք տիր, չինքի լիւզումի եօգ տուր։

ՎԱՐԻՊԱԿ

Այս աւուր Արարատի երկրորդ երեսի երկրորդ սիւնի 21րդ եւ 23րդ տողերը հետեւեալ տպագրական վրիպակները սպրդած են։

«Ինչպէս 1 առ 2». պիտի ըլլայ. «ինչպէս 2 առ 1»։

«Ինչպէս 22 առ 37». պիտի ըլլայ, «ինչպէս 37 առ 22»։

---

20 Հոկտեմբեր 1869 Վալիտէ խան . . . Էֆէնտի

Գայսէրիյէ Ուօսումնասիրաց Ընկերութիւնունա հիսսէտար օլարագ իսկանէյէ հիմմէթ իտէն զէվաթը խայրխահանըն էսամիսի, պունտան ագտէմ 9 օգոստոս 1869 թարիխէ Մանդումէյի էֆքեար զաղէթայի միւթէպէրին 998 նիւմէրօլու նիւսխէսինտէ իլան օլունուպ, իկանէյի մէզքիւրէ 18400 (օն սէքիզ պին տէօրթ եիւզ) զուրուշա պալիղ օլտուգտան սոնրա, պու տէֆա տախի, եինէ իեանէ իտէն զէվաթը խայրխահանըն էսամիսի զիրտէ պէեան օլունարագ զաղէթայի մէօթէպէրինիզտէ իլանընա հիմմէթ պուեուրմալերի ըէճա օլունուր։

Թուական		Ղուրուշ
1840	Պէր վէչէի պալէա օգոստ. 9 տա իլան օլանըն եէօքիւնիւ	18400
100	Գրիգոր Գարակէօզեան Էֆէնտի	1000
100	Ս. Մկրտիչ Մթավեան »	1000
50	Մ. Յովհաննէս Յակովբեան »	500
50	Յարութիւն Գափամաճեան »	500
40	Յ. Մկրտիչ Նայեան »	400
30	Յարութիւն Արզրեան »	300
20	Ստեփան Կամացուկեան »	200
20	Յարութիւն Կէօրբէեան »	200
20	Աւետիս Զամպրգճեան »	200
20	Արիս Կիշիպէկեան »	200
20	Սարգիս Էպէեան »	200
20	Մ. Պալը Տ. Ղուկասեան »	200
20	Յովհաննէս Գաղաղեան »	200
10	Յովհաննէս Թիւթիւնճեան »	100
10	Աբէլ Կիւլպէկեան »	100
10	Դասպար Հանթէոսեան »	100
10	Յակովբ Պէզիրճեան »	100
10	Մարգար Միրիճանեան »	100
10	Պալը Ժամկոչեան »	100
10	Յակովբ Տ. Կարապետեան »	100
10	Յակովբ Ճըրճըր Պողոսեան »	100
10	Թադէոս Գարօղլանեան »	100
10	Բերովբէ Բեհանեան »	100
10	Յարութիւն Թ. Բաղմանեան »	100
10	Մ. Կարապետ Զայլաքեան »	100
10	Սարգիս Ժամկոչեան »	100
10	Յարութիւն Ստամպօլեան »	100
10	Յակովբ Տիլսիդեան »	100
10	Սերովբէ Գուեումճեան »	100
10	Ստեփան Էխտիարեան »	100
10	Գաբրիէլ Էսէեան »	100
10	Յովհաննէս Սարրաֆեան »	100
10	Պետրոս Պալեան »	100
10	Աբրահամ Հարոնց »	100
10	Կարապետ Խօրասանճեան »	100
10	Մերկեր Թորոսեան »	100
10	Ստեփան Երկանեան »	100
10	Հաճի Տէմիրճեան »	100
10	Յակովբ Թոսթոսեան »	100
22	Կարապետ Փանոսեան » մարիֆէթիյլէ Մանչէսթէրտէն	220
2632		26320

Պէր մուճիպի պալէա էսամի վէ իեանէլէրին իլանը իլէ պէրապէր, մէզքիւր ընկերութիւնուն իշ պու 27 հոկտեմբեր եէվմի բազար իրթէսի սաաթ 6 տա Կիւլպէկեան Մեծապատիւ Սերովբէ էֆէնտինին Վալիտէ խանընտաքի օտասընտա 'Ընդհանուր ժողով թէճէմմիւ իտէճէյինի տախի հիսսէտարան պուլունան զէվաթը համիյէթքեարանըն մալիմէրի օլարագ, եէվմի մէզքիւրտէ թէշրիֆէ բաղկէթ պուեուրմալերի իչիւն, զաղէթայի մէօթէպէրինիզտէ իլան իլէմէլերի մախսուսէն ըէճա օլունուր։

'Ի դիմաց ընկերութեան Ցեսուչ ժողովոյ
Գանձապետ Ատենադպիր Ատենապետ
Սարֆէ- Կէ-ղէնկ- Կրդ. Յ.Ռ-ը- Յովհ. Կէ-դիլեան
եան. պէկեան.

Մէզքիւր ընկերութիւն իքի սէնէտէն պէրու չալըշարագ, իշի խայլիճէ իլէրու կէօթիւրմէքլէյէ հիմմէթ իթմիշ տիր, վէ զիեատէ մէտհէ շաեան եէրի շուրասը տըր քի, զուհուրա կէլէն կիւճլիւքլէրէ զալէպէ իտէրէք, տէվամիւզրէ պուլունմուշ տուր։ վէ ումարըզ քի՝ հիսսէտարլըզա հիմմէթ իտէն զաթլար, եէվմի մէզդուրտա մէզքիւր մէճլիսի հապրը պուպունմաղլըզա տախի հիմմէթ իտէրէք, նէյէթի խայրիյէլէրինին պիրան եվէլ մէվգրի իճրայէ գօնուլմասընա մուվաֆֆագ օլուրլար, վէ հէրքէսին անա վէ թէշէքքիւրինի իւզէրլէրինէ տավէթ իտէրլէր։

ԹԻՒՃԱՐԻՅԷ

Միտլինկ Նիւ Օրլէանս բամուղու բէնա 12 1/2

Սաթը 10.000 պալեա
Փիեացա զայէթ զավի

Ադոնա 4 Նոյեմբեր

Բամուգ եիւքսէլմէքտէ հօդդասը 41 1/2

Թէֆլիզ 4 Նոյեմբեր

Եէնի մահսուլ բամուղու բուպլի 7տէն7 1/2 Բիացա զավի

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ՖՕՆՏՕ ՖԻԵԱԹԼԱՐԸ

Լոնդրա 7 Նոյեմբեր

Ինկիլիզ գօնս. գաբան.	93 5/16
Օսմ. իսթիգ. (1865) գաբ.	
Էսհամը ումումիյէ աչըլ.	42 3/16
Էսհամը ումումիյէ գաբ.	42 5/17
Պօրսա գավի գաբանտը	
Վիէննա գամպիօսու	

Բարլէ 5 Նոյեմբեր

Ֆրանսըզ ֆոնտոսու, աչըլտը	71,37
» » գաբանտը	71,27
Իթալիան ֆոնտոսու աչըլտը	53,80
« « գաբանտը	53,25
Օսմանլը իսթիգ. (1865) գաբ.	338,50
Էսհամը ումումիյէ աչըլ.	42,60
« « գաբ.	42,55
Պօրսա տուրկուն գաբանտը	

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԵԼ
ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Հոկտ. 24	Աքշամ գաբանտը . . .	46-19
Հոկտ. 25	Սապահ	46-19
» »	Էն եիւքսէք	46-19 1/2
» »	Էն աշաղը	46-19
Սաաթ 6		46-19 1/2

ԻԼԱՆԱԹ

ՍՕԱՐԷ

ՑԸ

ԳՕՆՍԹԱՆԹԻՆՕՐԼ

Ժուրնալ տը Գոնսթանթինօրլ նամ զաղէթանըն մուհարրիրլէրինտէն, Մոնսիէօ Շ. Միսմէր թէէլիֆի օլուպ, 360 սահիֆէտէն իպարէթ, վէ Փարիստէ ալէա քեաղըտ իւզէրինէ պասըլմըշ օլտուղու հալտէ, պիր գաչ հաֆթատան պէրու Պէյօղլու քիթապճիլարընա, 30ար դուրուշա մէզքիւր Ֆրանսըզճա քիթապ սաթըլմագտա տըր։

Մէզքիւր քիթապտա, կէրչէ Խրիսթիանլըզա գարշը չօգ շէյլէր պուլունուղու կիպի, իսրամիյէթ հագդընտա տախի չօգ սէնալէր օգունմագտասը, վէ կէրչէ պու խուսուսուն խրիսթիանտան տին, տարլարընա աղը կէլէճէկի տէրքեարտը, լաքին պունուն իլէ պէրապէր, օլ գաստար կիւզել մալիմմաթլար, վէ իսթիֆատէ խոլէճէք սէօզլէր վէ ճիւմլէլէր վարտը քի, Ֆէյլէսօֆլուգ բուհուլյա հէր օգուեան ատամին, մէճմունն վէ Ֆալիտէեապ օլաճաղը տախի աշքեարտը։

Իմոի, հէր շէյ իւզէրինտէ քէսպի մալիմաթ իթմէքլիքտէն հազէր իլէմէյէն զամանարը, մէզքիւր քիթապը տախի միւթալաա եթմէքլիկէ տավէթ իտէրիզ։

ՄԻՔՐՕՄԷՂԱ

Միքրոմէղաս նամ օգուտաեա շաեան թիւրքճէ բիսալէ, քիթապճըլարտա 3 էր դուրուշա սաթըլմագտա, վէ պիրտէ միւէլլիֆի օլան Վ. Օյանթէրին թասվիրիյլէ միւղէյին պուլունմագտա տըր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՂԱՆԹ ՀԷՐԱԼՑԸՆ ԹԱՊԵԱՆԷՍԻՆՑԻ
ՊԷՏՕՂԼՈՒՆՑԱ ՏՕՂԸՐՈՒ ԵՕԼՑԱ, ՏՕԹԹԵՐԱՑ ԱԳՑՈՒԼԼԱՀ
ՊԻՐԱՑԷՐԼԷՐ ԳԱՐՇԸՕՐՆՑԱ ՆՈՒՄԷՐՈ 467.